

Yerelleşme bağlamında yavaş şehirlerin eğitim üzerindeki etkisi üzerine bir analiz¹**Mithat Erdoğan², Aybüke Ertong³, Mustafa Güngör⁴, Birsen Kalaycı⁵**DOI [10.5281/zenodo.10654129](https://doi.org/10.5281/zenodo.10654129)**Özet**

Yapılan çalışmada sakin şehirlerin çevre korumaları, geleneği devam ettirmeleri, sosyal ve dayanışmacı tutum vb. pratiklerin yanında eğitim alanında yapılan etkinlik ve politikaların nasıl bir etki yarattığı analiz ve değerlendirilme sonuçlarına ulaşılmıştır. Çalışmada örgün veya yaygın eğitim alanında nasıl çalışmalar yapıldığı, eğitim bilimlerinde hangi eğitim tasarısına daha uygun politikalar yapıldığı tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışma yavaş şehirlerin eğitim alanında nasıl etkili olduğu, pratik veya faydacı bir perspektiften değerlendirilmesi ve diğer çalışmalara öneriler sunacağı yönünden önem taşımaktadır. Çalışmada yöntem olarak literatür taraması yapılarak içerik analizine başvurulmuştur. Çalışma sonunda yavaş kentlerde uygulanmış eğitim politikalarının daha çok yaygın eğitim modeline uygun olduğu tespit edilmiştir. Bu bakımdan örgün eğitim ve okullaşma yerine daha çok yaşam merkezli ve yaşam şartlı eğitim tasarılarına örnek olan uygulamaların olduğu görülmektedir. Eğitim alanındaki bu iki tasarılarının geliştirilmesi ve mevcut eğitim sistemine dâhil edilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Cittaslow, yerelleşme, küreselleşme, eğitim**An analysis of the impact of slow cities on education in the context of decentralisation****Abstract**

The study aims to reach the results of the analysis and evaluation of the impact of the activities and policies made in the field of education as well as the practices such as environmental protection, maintaining tradition, and social and solidaristic attitudes etc. of the calm cities. The study aims to determine how studies are carried out in formal or non-formal education and which policies are more suitable for which educational design in the educational sciences. The study is essential regarding how slow cities influence education, evaluating them from a practical or helpful perspective and providing suggestions for other studies. A literature review was conducted, and content analysis was used in the study. At the end of the study, it was determined that the education policies implemented in slow cities are more suitable for the non-formal education model. In this respect, it is seen that there are practices that are examples of life-centred and life-conditional education designs instead of formal education and schooling. These two proposals in the field of education need to be developed and included in the current education system.

Key Words: Cittaslow, localisation, globalization, education

¹ **DERLEME ÇALIŞMASIDIR**

² Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, mithat1974@gmail.com

³ Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, c.aybish48@hotmail.com

⁴ Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, gungormustafa33@gmail.com

⁵ Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, birsenkalayci4633@gmail.com

Giriş

Küreselleşme hareketinin kısa sürede tüm alanlarda etkisini göstermesi sonucu dünyanın birçok yerinde küreselleşme hareketine karşı yerelleşme hareketleri olmuştur. Bu yerelleşme hareketlerinden birisi de cittaslow/yavaş şehir hareketidir. Bu bağlamda Amerikalı çevrecilerin 1970'lerde kullandıkları bir slogan olan ve zamanla yaygınlık kazanan yerelleşmenin, "global düşün, yerel davran" sloganı şeklinde ortaya çıktığının göstergesidir (Koçak, 2018). Bu bakımdan yapılan bu makale çalışmasında yavaş kentlerin eğitim alanındaki rolü incelenmeye çalışılmıştır. Yapılan incelemelerde yavaş kentlerin genel özelliklerine bakıldığında okuma-yazma oranı orta veya iyi seviyede, yaşlı nüfus sayısı fazla, tarımsal ve kültürel ekonomik girişimcilik ön plandadır. Bu gelişmelerin içinde eğitimin nasıl kullanıldığı belirlenmiş beş yavaş kent politikaları üzerinden incelenmeye çalışılmıştır.

Yavaş kentler üzerine yapılan bu tanımlama ve açıklama doğrultusunda yavaş kentler moleküler bir yapıda olmayı tercih etmektedir. Bu yapılanma içinde eski-yeni dengesi, harmanlanmış teknolojik faaliyetler, yerel girişimcilik, okuma-yazma öğretimi ve iş öğrenme kursları şeklinde bütünsel ve kontrollü bir gelişme göstermeyi planlamaktadırlar. Çalışma analizinde eğitim üzerine doğrudan yapılan politikaların olmadığı bu bakımdan günlük hayatı pratiğe dönüştüren (kurslar, hizmet içi eğitim, yaygın eğitim vb.) eğitim faaliyetleri ile bağlantı kurularak inceleme yapılmıştır.

Çalışmada yavaş kent politikaları ve eğitim ile yapılan ilişkisellik bağı ile yavaş kentlerin eğitim hayatındaki yerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Yavaş kentlerin değişimleri bütünsel veya moleküler yapıda karşılaşması halkın yerele ve kültüre bağlı olmasından kaynaklıdır. Bu bakımdan yavaş kentlerdeki eğitim avantajlarının belirlenmesi ve yavaş kent olmayan bölgelere de uygulanması diğer önemli bir amaçtır. Ayrıca yerelleşme ve yerelleşmeye bağlı olarak faaliyet gösteren cittaslow hareketinin olduğu bölgelerdeki eğitim süreçlerinin etkileri incelenmeye çalışılmıştır. Çalışma yerel yönetimler ile yavaş kent statüsünde olan bölgelerin daha iyi anlaşılması yönünden niteliklidir. Yavaş kentler ile eğitim doğrudan birbiriyle bağlantılı değildir. Dolaylı olarak yavaş kentlerde yapılan etkinlikler eğitim ve eğitim durumunu etkilemektedir. Bu çalışmada yavaş kentler ise eğitim arasında doğrudan bir bağlantı kurularak eğitimin, yavaş kentler üzerindeki etkisi, yapılanması, nasıl daha iyi hale getirileceği bakımından diğer çalışmalara yardımcı olacağı yönünden önem taşımaktadır.

Yerelleşme (Desentralizasyon)

Küreselleşme süreci ile birlikte siyasal, ekonomik ve sosyo-kültürel alanlarda yaratılan homojenleşme, standartlaşma ve tek-tipleşmeye karşı çıkılarak farklılıkların ve yerel değerlerin canlandırılması ve değerlerin korunarak geleceğe ulaştırılmasının yanında küreselleşme ile birlikte oluşturulan yarış ortamında da avantaj elde etmek ve bu çerçevede yatırım, sermaye ve turist çekebilmek adına yerelleşme olgusu önem kazanmıştır (Koçaş, 2019, 474).

Yerellik olgusu, küreselleşme olgusunun içini doldurarak, onu alttan besleyerek küresel gelişim sürecinin işlerliğini sağlamaktadır. Bu açıdan bu iki kavram, birbirine zıt kavramlar olarak değil, aksine birbirini destekleyen, güçlendiren kavramlar olarak kabullenmek doğru olacaktır (Özden, 2008).

Modernitenin ulus devletler dünyası ve Fordist üretim biçimlerinin iki yüz yıldır yerellikleri yok edici, homojenleştirici güç mekanizmalarına karşılık, yerelliğin yok olmayıp, kendini yeniden üretme olanağı bulması ve bu olanakları daha da genişletecek kapasiteye sahip olması, küreselleşme ve yerelleşmenin eş zamanlı (senkronizasyon) süreçler olduğunun göstergesidir (Tekeli, 2001: 154).

Küreselleşme süreci ile birlikte siyasal, ekonomik ve sosyo-kültürel alanlarda yaratılan homojenleşme, standartlaşma ve tek-tipleşmeye karşı çıkılarak farklılıkların ve yerel değerlerin canlandırılması ve değerlerin korunarak geleceğe ulaştırılmasının yanında küreselleşme ile birlikte oluşturulan yarış ortamında da avantaj elde etmek ve bu çerçevede yatırım, sermaye ve turist çekebilmek adına yerelleşme olgusu önem kazanmıştır (Koçaş, 2019, 474).

Kısaca, küreselleşmeyle birlikte yerelleşmenin diyalektik bir ilişkisi içinde olduğu ve iki olgunun birbirini tamamladığı genel bir görüştür. 70'lerde başlayan kriz ve 80'lerde yeni küçük ölçekli ekonomilerin ortaya çıkması ve 90'larda Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla piyasa ekonomisinin yaygınlaşması ulus devlet anlayışını iyice zayıflatmıştır. Küreselleşmenin yarattığı homojen yapı tek başına yeterli olmayıp yerel olan kimlik, kültür ve değerlerin de küreselleşen dünya arenasında yer bulması gerekmektedir. Bu bakımdan yerelleşme küreselleşmenin içinde yer alarak kendi değer nitelikli öğelerini üretmeye başlamıştır. Bir bakıma küresel olana yerelden çözüm aranırken, yerel sorunlar küresel ortama taşınmıştır. Bu gelişmeler paralelinde, bölge ve kentler önem kazanmış ve yerel yönetimlerin yetki, görev ve sorumlulukları genişletilmiştir. Bu bakımdan kentlerin, yerelleşme ve küreselleşmeyle birlikte yarattığı yoksulluk, refah seviyesi, kentleşme, memnuniyet derecesi, öznel ve nesnel değerlerin yaşam kalitesi bağlamında değerlendirilmesi olanaklıdır.

Cittaslow/Sakin Şehir (Yavaş Kent Hareketi)

Yavaş Kent Hareketi'nden (Citta-Slow) bahsettiğimizde "*Yavaş Yemek (Slow-Food) Hareketi*" ile karşılaşmaktayız; çünkü Yavaş Kent Hareketi'nin temelleri Slow-Food ile birlikte atılmış ve Slow-Food'un felsefesine göre gelişme göstermiş ve "*Fast-Food*" hareketine bir tepki olarak ortaya çıkmıştır. 1986 yılında İtalya'nın Roma kentinde İspanyol merdivenlerinin bulunduğunu yerde bir McDonald's restoranının açılmasına karşı Slow-Food düşüncesi ortaya çıkmıştır ve 1989 da resmi olarak kurulmuştur. İçeriğinde eko-gastronomik bir anlayış bulunmakta ve yavaşlık felsefesi esas alınmaktadır. Eko-gastronomik anlayış, bir yere veya yerele ilişkin sürdürülebilir unsurların gelişmesine katkıda bulunmaktadır. Bu bakımdan Slow-Food Hareketi yerel yemeklerin, tariflerin, gelenek ve göreneklerin, korunması ve yaşatılması, geleneksel organik tarım yöntemlerinin uygulanması ve doğal ürünlerin yetiştirilmesinde etkili bir harekettir. Aynı zamanda çevresel değerlere ve doğal kaynaklara sahip çıkma, homojenleşme karşısında farklılıkları ön plana koyma, yerel ürün ve üreticilerini destekleme şeklinde bir yemek hareketi olmanın ötesinde dünya çapında yaygınlaşmış bir harekettir. George Ritzel'in "*McDonalddlaştırılmış Toplum*" kuramında fast-food hareketi, aynılaşmış bir toplum modeli ile verimlilik, hesaplanabilirlik, öngürebilirlik ve denetim unsurlarını içinde barındıran küresel temelli toplumsal, ekonomik ve kültürel bir sistemdir (CittaslowTürkiye, 15 Ocak 2024; Slowfood, 15 Ocak 2024).

Yavaş kent statüsü için bazı kriterler veya ölçütler gereklidir. Bu ölçütlerin başında çevre politikaları gelmektedir. Bunlar hava ve temiz su, katı atıkların peyzajı, içme suyu, güneş enerjisi, görsel ve ışık kirliliğinin az olması, biyoçeşitlilik unsurlarının dengeli ve kent lehine olmasıdır. Alt yapı politikaları olarak bisiklet yolları ve park yerleri, çevreci ulaşım yolları, engellilere yönelik çalışmalar ve sağlık hizmetlerine yönelik çalışmaların uygun olması gerekir. Bunun dışında tarımsal, turistik, esnaf ve sanatkârlık, misafirperverlik, eğitim için planlamalar ve sosyal uyum şeklinde kriterlerin olması gerekmektedir. Yavaş kentlerin aynı zamanda 50.000 nüfusun olması gerekmektedir (Green Petition, 23 Ocak 2024).

Küreselleşme süreci ve teknolojik gelişmeler neticesinde, kentlerdeki hayat hız kazanmış ve artan homojenleşme ile birlikte kentler ve kentsel değerler hızla tüketilmeye başlanmıştır. Bu çerçevede kentlerdeki hava, su ve toprak kalitesi bozulmaya başlanmış, kent içerisindeki yoksulluk ve eşitsizlik artış göstermiş, kentlerdeki ekonomik büyüme anlayışı çevre koruma ve toplumsal gelişme anlayışının önüne geçmiştir. Yaşanan bu süreçte kentler arasında oluşan küresel yarış ortamı da kentsel değerlerin hızla yok olmasına neden olmuştur. Bu çerçevede kentler, oluşan küresel yarış ortamında yerel nitelikteki farklılıklarını ön plana çıkarmaya çalışmıştır (Koçaş, 2019: 476).

Materyaller ve Yöntem

Yapılan çalışmada nitel araştırmaya bağlı literatür tekniği yapılmıştır. Sakin şehirler ve eğitim üzerine yapılan çalışmada yeterli sayıda makaleye ulaşılamadığından içerik analizi tekniğine başvurulmuş makale, haber, dergi, rapor vb. diğer veriler elde edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada amaç, yerelleşme bağlamında sakın şehirlerdeki politikalar sonucunun eğitim üzerine etkisini tespit etmektir. Çalışma Ocak ve Şubat ayları içinde Google Akademik, Dergipark, Cittaslow, Slowfood ve Endeksa kaynakları incelenerek analiz yapılmıştır. Çalışmada verilere ulaşmak için yerelleşme, küreselleşme, yavaş kent, sakın kent, cittaslow, slowfood, yavaş kentlerin eğitim politikaları ve Türkiye'deki sakın şehirler başlığı altında anahtar sözcüklerden yararlanarak verilere ulaşılmaya çalışılmıştır. Çalışmada Endeksa'nın verileri sabit olarak kullanılmıştır. Bu verilerin sakın şehirlerin eğitim ve yaş oranlarına ulaşmak için kullanılmıştır. Endeksa verileri erişime açık olduğundan demografik ve nüfus ve sosyo-ekonomik statü verileri yılda iki kez güncellenip en son güncellenme 13 Mayıs 2023 yılında olduğu görülmektedir. Elde edilen veriler Türkiye-TÜİK, İspanya-Instituto Nacional de Estadística ve Portekiz- Instituto Nacional de Estatística veri kaynakları ve sağlayıcılarından alınıp analiz ve sentez sürecinden sonra sunulmaktadır (Endeksa, 13 Mayıs 2023). Çalışmada belirlenen beş yavaş kent hakkında elde edilen bilgiler parça-bütün ilişkisine göre işlenmiştir. İnceleme sonunda beş yavaş kentin ortak ve farklı özelliklerine göre değerlendirme yapılmıştır.

Yapılan çalışmada yerelleşme hareketine bağlı olarak gelişen yavaş kent/cittaslow hareketinin eğitim üzerinde nasıl bir etki bıraktığının analiz edilmesi için Türkiye'deki 5 yavaş kent statüsündeki yerlere yönelik eğitim durumları ve bu yerler üzerindeki diğer eğitimsel hareketler incelenmeye çalışılmıştır. Çalışmada belirtilen bu yerlerin belirli niteliklerinin olmasına dikkat edilmiştir. Bu niteliklerin başında bölgesel farklılıkların daha iyi anlaşılması için Türkiye'deki farklı bölgenin her birinden birer kent belirlenmeye çalışılmıştır. Bu yerlerin farkı bölgelerde olmasına dikkat edilmiştir. Diğer bir nitelik olarak belirlenen yerlerin eğitim durumu üzerinedir. Yavaş kentlerdeki yerelleşme ve buna bağlı olarak yapılan diğer faaliyetlerin eğitim düzeyine etkisi çalışmanın cevap aradığı diğer önemli bir konudur. Son olarak ise belirlenen yavaş kentler içinde ilk ve son yavaş kent dikkate alınarak sırasıyla Seferihisar-İzmir (ilk yavaş kent), Finike-Antalya (son yavaş kent), Ahlat-Bitlis, Taraklı-Sakarya ve Şavşat-Artvin şeklindedir.

Sonuçlar ve Tartışma

Seferihisar, İzmir'in güneyinde yer alan antik bir yerleşimdir ve İyonyalılar tarafından kurulduğuna dair iki teori bulunmaktadır. Bu yer, çeşitli medeniyetlerin izlerini taşıırken, Teos ve Lebedos antik kentlerinin kültürel ve tarihi mirasını da bünyesinde barındırmaktadır. 2009'da küreselleşme karşıtı cittaslow/yavaş kent hareketine katılarak Türkiye'nin ilk yavaş

kenti olmuştur. Bu hareket, yerel felsefeyi benimseyerek çevresel, ekonomik ve kültürel projeler geliştirmiştir. Seferihisar, yerel özelliklerini koruyarak, sürdürülebilir bir yaşam tarzını benimsemiştir. Yavaş kent üyeliğinin Seferihisar üzerindeki etkisi çeşitli açılardan incelenmiştir. Öncelikle, ekonomik açıdan, el emeğinin değer kazanması ve organik üretimin teşvik edilmesi gibi olumlu sonuçlar ortaya çıkmıştır. Ayrıca, turizmin artması ve yerel halkın gelirinin artışı gibi etkiler de görülmüştür. Ancak, artan nüfus ve işletmelerin sayısındaki artış gibi bazı olumsuzluklar da gözlemlenmektedir. Seferihisar'ın tarihi ve mimari zenginlikleri turizm sektörüne katkı sağlamaktadır. Bu yapılar, yerel ekonominin ve turizmin gelişimine önemli ölçüde destek vermektedir. Ayrıca, bölgedeki cami, hamam, medrese ve antik kent gibi yapılar, kültürel mirasın korunmasına da katkı sağlamaktadır. Yavaş kentler üzerine yapılan çalışmalar, yerel halkın memnuniyet düzeyini ve hareketin genel etkisini değerlendirmiştir. Belediye hizmetlerinin memnuniyet düzeyi yüksekken, artan trafik ve küresel market zincirlerinin olumsuz etkileri bulunmaktadır. Ancak, çevresel, sosyal, kültürel ve ekonomik açılardan yavaş kent hareketinin olumlu sonuçlar doğurduğu görülmektedir. Seferihisar'ın sosyo-ekonomik durumu üzerine yapılan çalışmalar, bölgede görülen olumlu gelişmeleri vurgulamaktadır. Organik tarım, turizm ve kadın istihdamı gibi alanlarda iyileşmeler yaşanmaktadır. Bununla birlikte, yavaş kent uygulamalarının ülke genelinde yaygınlaşması için devletin destekleyici politikalar geliştirmesi gerekmektedir. Yerel halkın genel olarak yavaş şehir atmosferinden memnun olduğu ancak bazı sorunlar yaşandığı belirtilmektedir. Ekonomik canlılık, turistik faaliyetlerin artması ve çevresel gelişmeler gibi olumlu etkilerin yanı sıra trafik sıkışıklığı ve çevre kirliliği gibi sorunlar da gözlemlenmektedir. Bu bağlamda, yerel halkın yaşam kalitesini artırmak için daha fazla çaba sarf edilmesi gerekmektedir. Seferihisar üzerine eğitim süreçleri hakkında yapılan çalışmalar görece kısıtlı olduğundan memnuniyet düzeylerine göre doğrudan ve dolaylı olarak elde edilen bilgiler değerlendirilmiştir. Genel olarak memnuniyet düzeyinin olumlu olduğu ekonomik, turistik ve sosyal anlamda yapılan çalışmaların olumlu sonuç verdiği görülmektedir. Bu bakımdan bir yerin yaşam kalitenin öğeleri olan ekonomi, sosyallik, sağlık ve eğitim unsurları birbiriyle bağlantılıdır. Kentin eğitim sürecinin daha açıklayıcı olması bakımından eğitimi durumu incelenmiştir. Bu bakımdan kentte 11.732 kişi lise, 10.666 ilkokul ve 10.524 kişinin lisans mezunu olduğu görülmektedir. Şehirdeki demografik dağılıma bakıldığında ise 9.260 kişi en fazla yaşlı nüfusun olduğu görülmektedir. Bu verilen doğrultusunda şehirde daha çok emekli ve okumuş kesimin olduğu görülmektedir (Endeksa, 13 Mayıs 2023).

Finike, Batı Anadolu'nun güneyinde Teke Yarımadası'nda bulunan ve Akdeniz'e kıyısı olan bir yerleşimdir. Antik dönemden beri önemli bir liman kenti olarak bilinen Finike, Phoinikos adıyla anılmıştır ki bu isim Grekçe'de kızıl renkli at veya kızıl renkli sürü anlamlarına gelir. Bu ismin, yöredeki hayvan varlığıyla uyumlu olduğu düşünülmektedir. Finike'nin tarihi eserleri ve kentleri, Antik Likya Kentleri grubunda yer alır ve Pers, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı medeniyetlerine ev sahipliği yapmıştır. Ekonomik olarak meyve, sebze ve narenciye üretimiyle ihracat sürecine katılan Finike, turizm ve balıkçılık gibi faaliyetlere de sahiptir. Bu yönde yapılan etkinlikler, cittaslow hareketinin bir parçası olarak gerçekleştirilmiştir. Finike'de cittaslow hareketinin eğitim politikalarına henüz yer verilmemiştir. Bu sebeple, kent üzerine yapılan çalışmalarda eğitime yakın konulara odaklanılmıştır. Diğer çalışmalar ise daha çok turizm hareketliliği, turistlerin görüşleri ve bölgenin tanıtımı gibi konuları içermektedir. Eğitim üzerine yapılan çalışmalar, genellikle rehabilite etme, topluma kazandırma ve sürdürülebilir eğitim algısı oluşturma üzerine odaklanmıştır. Belediyenin projeleri arasında, kadınların el sanatlarını üretip pazarlayabilecekleri alanlar oluşturmak, iş hanları veya pasajlar inşa ederek alım-satım yapabilecekleri ortamlar sağlamak ve çevre koruma

etkinlikleri gibi faaliyetler bulunmaktadır. Bu tür faaliyetler, yaygın eğitim ve yaşam üzerine olumlu etkiler yaratmaktadır. Yavaş kentteki eğitim oranı ile yaş oranı arasındaki ilişki incelendiğinde, yaşlı ve eğitilmiş nüfusun tercih ettiği bir yaşam kalitesi olduğu görülmektedir. Finike'de, en fazla yaşlı nüfusun yaşadığı ve eğitilmiş kişilerin tercih ettiği bir yaşam tarzının geliştiği gözlemlenmektedir. Bu durum, sahil kenti ve yavaş kent algısının oluşmasına katkı sağlamaktadır.

Şavşat, Türkiye'nin kuzeydoğusunda bulunan bir yerleşimdir ve 2015 yılında Cittaslow ağına katılmıştır. Bölge, doğal güzellikleriyle dikkat çeker ve yerel halk çevre bilinci konusunda duyarlıdır. Turistik faaliyetlerin yanı sıra doğa aktiviteleri de yapılmaktadır. Yavaş kentler konusunda doğrudan eğitim üzerine yapılan çalışmalar azdır, ancak dolaylı olarak eğitimle ilgili bazı çalışmalar yapılmıştır. Şavşat Belediyesi'nin projeleri arasında eğitimi destekleyen faaliyetler bulunmaktadır. Şavşat'ın eğitim durumu, diğer yavaş kentlerle benzerlik göstermektedir.

Ahlat, Türkiye'nin doğal güzellikleri ve tarihi mirasıyla dikkat çeken bir yerleşimdir. 2019'da Cittaslow hareketine katılmıştır. Bölgede yapılan çalışmalar incelendiğinde, memnuniyet düzeylerini belirlemeye yönelik araştırmalar ve teknolojik bağımlılığı azaltmaya yönelik mektup etkinlikleri gibi eğitim odaklı faaliyetler bulunmaktadır. Ancak yerel halkın sakin şehir kavramı hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığı ve kalkınma konusunda eksiklikler olduğu belirtilmektedir. Ahlat'ın Cittaslow statüsü kazanma sürecinde öncesi ve sonrasında uygulanan politikalar incelendiğinde, eğitim alanında yapılan çalışmaların yaygın ve hizmet içi eğitim niteliğinde olduğu görülmektedir. Özellikle kadınların sosyo-ekonomik hayata katılımını sağlamaya yönelik projeler önemlidir. Ahlat'ın eğitim durumu ve yaş oranları, diğer sakin şehirlerle benzerlik göstermektedir.

Güdül, Türkiye'de Cittaslow hareketine katılan bir diğer yerleşimdir. Özellikle çevre politikaları ve ulaşım üzerine yapılan çalışmalar dikkat çekmektedir. Eğitimle ilgili çalışmalar ise çevre eğitimleri, internet altyapısının iyileştirilmesi, sağlık eğitimleri gibi konuları kapsamaktadır. Güdül'ün sakin şehir olma sürecinde yapılan projelerde yerel halkın katılımı ve bilinçlendirilmesi önemlidir. Eğitim durumu ve yaş oranları incelendiğinde, kentin yaşlı ve okur-yazar oranlarının diğer sakin şehirlere benzer olduğu görülmektedir.

Her iki yerleşimde de, Cittaslow hareketi çerçevesinde yapılan çalışmaların çevre, eğitim ve yerel kalkınma odaklı olduğu görülmektedir. Ancak eğitim alanında daha kapsamlı ve yapısal düzenlemelerin gerekliliği vurgulanmaktadır.

Yapılan çalışmada öncelikle sakin şehirlerin eğitim sürecinde etkili olduğu görülmektedir. Çalışmada Türkiye'deki beş sakin şehrin eğitim ve yaş durumu, eğitimde doğrudan veya dolaylı olarak yapılan çalışmaları incelenmeye çalışılmıştır. Çalışma sonunda beş sakin şehrin birbirine benzer demografik özellikler ve çalışmaların olduğu görülmektedir. Sakin şehirlerde eğitim alanındaki uygulamaların daha çok yaygın eğitim modeline yönelik olduğu saptanmıştır. Bu eğitim modelinde daha çok iyileştirici veya rehabilite edici, girişimci, çevre bilinci ve koruma, sosyal ve dayanışma, hoşgörü şeklinde genel bir yaşam kalitesi algısı ve felsefesi yaratmaya yöneliktir. Analiz edilen sakin şehirlerdeki uygulamaların olumlu ancak yeterli düzeyde olmadığı görülmektedir.

Sakin şehirler üzerine yapılan araştırmada memnuniyet, algı ve tutum düzeylerini belirleyen çalışmaların olduğu görülmektedir. Bu çalışmalarda sakin şehir kavramına yönelik olumlu görüşlerin olduğu belirtilmiştir. Sürecin olumlu olduğu ancak orta düzeyde sakin şehir kriterlerinin olduğu belirtilmiştir. Geliştirilmesi ve iyileştirilmesi gereken alanlar olarak ulaşım, çevre, üretme ve pazarlama alanlarının olduğu saptanmıştır.

Çalışmada sakin şehirlerin benzer ve birbirine yakın demografik özellikleri olduğu görülmektedir. Bunların başında genel olarak yaşlı kesimin sakin şehirlerde daha fazla olduğu görülmektedir. Diğer önemli bir özellik ise eğitim durumudur. Sakin şehirlerde genel olarak okuma-yazma bilen kişilerin daha fazla olduğu görülmektedir. Bunlar genelde ilkokul, ortaokul, lise ve lisans düzeyindedir. Sakin şehirlerdeki nüfusun gençleştirilmesi için daha yapıcı sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel süreçlerin oluşturulması gerekmektedir. Bunlardan bir tanesi uygun göç politikaları desteklenerek genç kesimin sakin şehirlerde kalması şeklinde olmasıdır. Sakin şehirlerin eğitim politikalarında genç kesimin olması ve yaygın eğitimin yanında örgün eğitimi de destekleyen çalışmaların olması gerekmektedir.

Sonuç olarak yavaş kentlerde eğitimin politikalarının yaygın modelde devam ettiği böylece yaşam merkezli ve yaşam şartlı eğitim tasarımlarına benzer politikaların uygulandığı görülmektedir. Yaşam merkezli ve yaşam şartlı eğitim modelleri yaşanan yerin şartlarına uyma ve öğrenme farklılıklarına uygun eğitimi desteklediğinden yerel görüşü desteklemektedir.

Referans

Ahlat Selçuklu (2 Ekim 20219). <https://www.selcuklugazetesi.com.tr/ahlat-taki-ogrencilerden-cittaslow-sunday-etkinligi/1951/>.

Akman ve Diğerleri (2018). Yavaş Şehir Kriterleri Çerçevesinde Seferihisar Belediyesi Faaliyetlerinden Yerel Halkın Memnuniyet Düzeyi, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20 (2), 65-84.

Akman, E. (2018). Türkiye'deki Yavaş Şehirlerin Politika Uygulamaları Üzerine Bir Analiz. *EKEV Akademi Dergisi*, 22 (76). 79-105.

Alkan, A. (2020). Yerel Paydaşların Cittaslow Şehir Ağına Yönelik Algı ve Tutumlarına İlişkin Bir Araştırma: Ahlat Cittaslow Şehir Örneği, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 47, 261-280.

Cittaslow Türkiye (15 Ocak 2024). <https://cittaslowturkiye.org/>.

Cittaslow, (23 Ocak 2024). <https://cittaslowturkiye.org/tr/uye-kentler/>.

Coşar, Y. (2014). Yavaş Şehir Olgusunun Kentsel Yaşam Kalitesi Üzerindeki Algılanan Etkisi. *Turizm Araştırmaları Dergisi*, 25 (2), 226-240.

Elmas, A. (2021). *Cittaslow Ahlat'ın Üyelik Sürecinin Değerlendirilmesi*, Siirt Üniversitesi Yerel Yönetimler Bölümü, 84-103.

Endeksa (13 Mayıs 2023). <https://www.endeksa.com/tr>.

Endeksa, (20 Ocak 2024). <https://www.endeksa.com/tr>.

Finike Belediyesi, (24 Ocak 2024). <https://finike.bel.tr/tr/projeler>.

GreenPetition, (23 Ocak 2024). <https://greenpetition.com/tr/blog/seyahat/yavas-sehir-nedir-turkiyedeki-yavas-sehirler/>.

İzmir İl Kültür Turizmi (23 Ocak 2024). <https://izmir.ktb.gov.tr/TR-77466/seferihisar.html>.

Koçak, B. (2019). Küreselleşme- Yerelleşme Arasındaki Diyalektik İlişkinin Kente Yansıması Olarak Citta-Slow (Yavaş Kent) Hareketi, *Akademik Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (18), 470-482.

Koçak, H. (2009). Küreselleşme ve Yerelleşme Çağında Yerel Demokrasi ve Kentsel Yaşam. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10. Sayı: 133-142.

Koçak, S. (2018). "Küresel Düşün Yerel Davran" Stratejisi ile İtibar Yönetimi Bileşenlerinin Türkiye Üzerine Değerlendirilmesi ve Tüketicilere Yönelik Bir Alan Araştırması, *Asia Minor Studies*, 6 (AGP Sempozyum Özel Sayısı 1), 312-347.

Özden P. P. (2008). *Kentsel Yenileme*, İmge Kitabevi, Ankara.

Öztürk, A. İpek, F. Kayacan, B. (2023). Cittaslow (Sakin Şehir) Yaklaşımının Sürdürülebilir Yerel Kalkınmaya Etkisi: Şavşat Örneği, *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12 (1), 1-22.

Sakin Şehir Güdül, (25 Ocak 2024). <http://www.sakinsehirgudul.net/>.

Sivil Sayfalar, (1 Mayıs 2020). <https://www.sivilsayfalar.org>.

Slow Food (15 Ocak 2024). <https://www.slowfood.com/about-us/our-history/>.

Şavşat Belediyesi, (24 Ocak 2024). <https://www.savsat.bel.tr/tr>.

Tekeli, İ. (2001). Her Geçen Gün Geleceği Yeniden Yaratıyoruz ve Yeniden Kavriyoruz. *Mimarlık Kültürü Dergisi*, 6, 152-157.

Tuncer, M. ve Olgun A. (2017). Seferihisar'ın Ekonomik ve Mali Yapısı Üzerinden Sakin Şehir Uygulamalarına İlişkin Bir İnceleme. *Uluslararası Ekonomi ve Yenilik Dergisi*, 3 (1), 47-72.

Turan, D. M. (2021). *Etnopedagojik Açıkdan Beceri Eğitimi: Şavşat Örneği*, Stratejik Araştırmalar Merkezi, 13 (51), 207-217.